

ปัญหาการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้า
เฉพาะอย่างที่มีชื่อเหมือนหรือพ้องกัน: กรณีศึกษา
สุราพิสโกในประเทศไทย

เปมิกา รัตนกฤตยาณี
รองศาสตราจารย์ ดร.ปวีศร เลิศธรรมเทวี

ปัญหาการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าเฉพาะอย่างที่มีชื่อ
เหมือนหรือพ้องกัน: กรณีศึกษาสุราฟิสโกในประเทศไทย*

Current Debates Surrounding the Protection of Geographical Indications
for a Specific Goods with the Identical or Homonymous Name:
A Tale of Thailand's PISCO Registrations

เปมิกา รัตนกฤตยาณี**

Pemika Rattanakrittayanee

รองศาสตราจารย์ ดร.ปวริศร เลิศธรรมเทวี***

Associate Professor Dr.Pawarit Lertdhamtewe

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงปัญหาการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สินค้าเฉพาะอย่างที่มีชื่อเหมือนหรือพ้องกันโดยมีกรณีศึกษา คือ กรณีการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้

*บทความนี้เรียบเรียงจากวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัญหาการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าเฉพาะอย่างที่มีชื่อเหมือนหรือพ้องกัน: กรณีศึกษาสุราฟิสโกในประเทศไทย” ซึ่งได้ผ่านการสอบการป้องกันวิทยานิพนธ์เรียบร้อยแล้ว โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริชัย มงคลเกียรติศรี และอาจารย์ปัจฉิมา ธนสันติ คณะกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ คือ ดร.ธนติ ชังถาวร และ ดร.ปารดา แก้วภราดัย.

This article is a part of thesis “Current Debates Surrounding the Protection of Geographical Indications for a Specific Goods with the Identical or Homonymous Name: A Tale of Thailand's PISCO Registrations.” This thesis has been approved by the graduate school as partial fulfillment of the requirements for the Master degree of Law at Bangkok University. Assistant Professor Dr.Sirichai Mongkolkiatsri and Patchima Tanasanti are advisors. Dr.Tanit Changthavorn and Dr.Parada Kaewparadai are examiners.

**นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. E-mail: p.rattanakrittayanee@gmail.com

LL.M. Candidate in Intellectual Property and Information Technology Law, Bangkok University.

***อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง; น.บ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง; LL.M. Macquarie University, Australia; LL.M. Sydney Law School, The University of Sydney, Australia; Ph.D. The University of London, United Kingdom. E-mail: p.lertdhamtewe@gmail.com

Lecturer in Law at Faculty of Law, Ramkhamhaeng University; LL.B. Ramkhamhaeng University; LL.M. Macquarie University, Australia; LL.M. Sydney Law School, The University of Sydney, Australia; Ph.D. The University of London, United Kingdom.

วันที่รับบทความ (received) 1 มิถุนายน 2565, วันที่แก้ไขบทความ (revised) 21 พฤศจิกายน 2565, วันที่ตอบรับบทความ (accepted) 18 มกราคม 2566.

ทางภูมิศาสตร์สินค้าสุราพิสโกที่มีแหล่งที่มาจากสาธารณรัฐเปรูและสาธารณรัฐชิลี เพื่อศึกษาค้นคว้ากฎหมายไทยและความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และแสวงหาแนวทางในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลหรือเป็นไปในเชิงกว้างยิ่งขึ้นภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication) ในประเทศไทยนั้น เป็นการให้ความคุ้มครองในรูปแบบกฎหมายเฉพาะ (sui generis) โดยการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวมีผลบังคับใช้ในปี พ.ศ. 2547 โดยได้แบ่งระดับความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ การให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในระดับทั่วไปสำหรับสินค้าทั่วไป (General Protection) และการให้ความคุ้มครองในระดับพิเศษ (Special Protection) สำหรับสินค้าประเภทข้าว ไรน์ ไวน์และสุรา ตั้งแต่พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ฯ มีผลบังคับใช้นั้น ได้มีการขอรับความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ทั้งสินค้าภายในประเทศไทยและสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของต่างประเทศเป็นจำนวนมาก รวมทั้งกรณีของการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สินค้าสุราพิสโกด้วย

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์และกรณีศึกษาดังกล่าวข้างต้นนั้น พบว่ากฎหมายคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทยนั้นสามารถให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกันได้ แต่สำหรับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ต่างประเทศนั้น มีหลักเกณฑ์ที่กำหนดว่าต้องเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายภายในของประเทศที่เป็นแหล่งกำเนิดของสินค้านั้น รวมทั้งจะต้องเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่มีการใช้สืบเนื่องมาจนถึงวันยื่นคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในประเทศไทย เมื่อกฎหมายได้มีการกำหนดให้ผู้ขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ต้องพิสูจน์เรื่องการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่นำมาขอขึ้นทะเบียนอย่างสืบเนื่องแต่ไม่ได้กำหนดนิยามของคำว่า การใช้สืบเนื่องมาจนถึงวันยื่นคำขอในประเทศไทย รวมถึงไม่ได้มีกำหนดว่า จะต้องเป็นการใช้ ณ ที่ใด ใช้โดยลักษณะ รูปแบบ หรือวิธีการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นอย่างไรนั้น กรณีดังกล่าวจึงก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ว่าผู้ขอขึ้นทะเบียนต้องพิสูจน์การใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์อย่างไรจึงจะเพียงพอให้รับฟังได้ว่าได้มีการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สืบเนื่องมาจนถึงวันยื่นคำขอในประเทศไทยแล้วอย่างแท้จริง ผู้ศึกษาจึงเสนอแนะให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่แน่นอนเกี่ยวกับการใช้สืบเนื่องมาจนถึงวันยื่นคำขอขึ้นทะเบียนในประเทศไทย และควรมีการกำหนดว่า จะต้องเป็นการใช้ในรูปแบบหรือลักษณะใดถึงขนาดที่จะพิจารณาได้ว่าเพียงพอต่อการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในประเทศไทยได้ รวมถึงเห็นควรเสนอให้มีการวางแผนปฏิบัติ หรือแนวทางการตีความเพื่อให้เป็นแนวปฏิบัติในการพิจารณาเกี่ยวกับการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มาเป็นระยะเวลา 10 ปี ติดต่อกันก่อนวันที่ 15 เมษายน 2537 หรือเป็นการใช้โดยสุจริตก่อนวันดังกล่าวตามมาตรา 28 วรรคท้าย

คำสำคัญ: สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์, สินค้าเฉพาะอย่าง, ชื่อเหมือนหรือพ้อง

Abstract

The objective of this research is to study and analyze the problem of protection of specific geographical indications for the identical or homonymous name with a case study. This is the case of registration of geographical indications of Pisco originating from the Republic of Peru and the Republic of Chile. To study and research Thai laws and international agreements related to geographical indications and seek guidance on matters relating to the protection of geographical indication laws in line with international standards or more broadly under international agreements related.

Thailand protects geographical indications through a sui generis law by enacting the Geographical Indication Protection Act B.E. 2546, which came into force in B.E. 2547. Geographical Indication coverage is divided into 2 levels, which are general protection for geographical indications (General Protection) and special protection for products in the category of Geographical Indication. Rice, silk, wine and spirits. Since the Geographical Indication Protection Act have that effect, there has been a large number of applications for Geographical Indication protection for both Thai domestic products and foreign Geographical Indication products, including the case of registration of geographical indications for Pisco.

From the research study on the protection of geographical indication laws and the aforementioned case studies, the Geographical Indication Protection Law of Thailand can provide protection for the Identical or Homonymous Name geographical indication. In the case of foreign geographical indications, there are rules that it must be a protected geographical indication in accordance with the domestic law of the country of origin and must be a geographical indication that has been used continuously until the date of filing an application for registration of geographical indications in Thailand. Therefore, when the law requires applicants for the registration of geographical indications to prove the continual use of the geographical indications for registration but does not define the definition of continuous use until an Application submission date in Thailand. It is not stipulated where it is used and how to use geographical indications. In such a case, it creates practical problems as to how the applicant for registration must prove the use of geographical indication in order to be

sufficient to hear that geographical indication has been used until now. The date of filing the application in Thailand is truly. Therefore, it is recommended that certain rules be established for continued use until the date of application for registration in Thailand. And it should be defined in what form or manner it must be used to such a degree that it can be considered sufficient for the registration of a geographical indication in Thailand, including agreeing to propose a practice guideline or a guideline for interpretation as a guideline for considering the use of geographical indications for a period of 10 consecutive years prior to April 15, 1994.

Keywords: geographical indication, specific goods, identical or homonymous name

1. บทนำ

การคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ได้กลายมาเป็นประเด็นสำคัญในระดับระหว่างประเทศ เมื่อมีการจัดตั้งองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO)¹ ในปี ค.ศ. 1995 ภายใต้ องค์การการค้าโลก สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ถูกพิจารณาเป็นส่วนหนึ่งในการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาภายใต้ “ความตกลงทางการค้าที่เกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา” (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights)² หรือ “ความตกลงทริปส์” (TRIPS Agreement) โดยมิวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อเป็นการลดการบิดเบือนและอุปสรรคที่มีต่อการค้าระหว่างประเทศและคำนึงถึงความจำเป็นที่จะส่งเสริมให้มีการคุ้มครองที่มีประสิทธิภาพและเพียงพอสำหรับ สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา และทำให้มั่นใจว่ามาตรการและวิธีดำเนินการที่ใช้บังคับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาจะไม่กลายเป็นอุปสรรคต่อการค้าอันชอบธรรม³ ความตกลงทริปส์กำหนดกรอบพันธกรณี ให้บรรดาภาคีสมาชิกต้องปฏิบัติ และในส่วนที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ความตกลงทริปส์ กำหนดให้บรรดาภาคีสมาชิก รวมทั้งประเทศไทย ต้องจัดให้มีการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้ เพียงพอและเหมาะสมในระบบกฎหมายภายใน⁴

ความตกลงทริปส์ได้กำหนดบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไว้ในข้อที่ 22 ถึงข้อที่ 24 ซึ่งมีสาระสำคัญโดยสรุปดังต่อไปนี้

ความตกลงทริปส์ได้ให้ความหมายของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไว้ว่า สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ หมายถึง สิ่งบ่งชี้ที่แสดงสินค้าตามที่มีแหล่งกำเนิดในดินแดนของสมาชิกหนึ่ง หรือภูมิภาค หรือท้องถิ่นใดในดินแดนนั้น ซึ่งคุณภาพ หรือชื่อเสียง หรือคุณลักษณะอื่นใด ของสินค้านั้นต้องเป็นผลอันเนื่องมาจากแหล่งภูมิศาสตร์นั้น เป็นสำคัญ⁵ โดยกำหนดให้สมาชิกต้องจัดให้มีวิธีการทางกฎหมายที่เหมาะสมสำหรับผู้มีส่วนได้เสีย

¹Marrakesh Agreement Establishing the World Trade Organization, opened for signature 15 April 1994, 190 UNTS 2 (entered into force 1 January 1995) (“WTO Agreement”).

²Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights in Marrakesh Agreement Establishing the World Trade Organization, opened for signature 14 April 1994, 1869 UNTS 229 (entered into force 1 January 1995) annex 1C (“TRIPS Agreement”), art. 22.

³Ibid, Preamble to the TRIPS Agreement.

⁴Ibid, art. 22.

⁵Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights: TRIPs Agreement, Article 22(1) “Geographical indications are, for the purposes of this Agreement, indications which identify a good as originating in the territory of a Member, or a region or locality in that territory, where a given quality, reputation or other characteristic of the good is essentially attributable to its geographical origin.”

ในการป้องกันการใช่วิธีการใดๆที่จะเป็นการทำให้ประชาชนสับสนหลงผิดในแหล่งที่มาของสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์⁶ และการกระทำที่ถือว่าการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมด้วย⁷ นอกจากนี้ ความตกลงทริปส์ยังกำหนดให้สมาชิกมีอำนาจหน้าที่ในการที่จะปฏิเสธหรือเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าหรือการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่มีได้มีแหล่งกำเนิดในดินแดนตามที่ระบุไว้ ในกรณีที่การใช้เครื่องหมายหรือสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ดังกล่าวเป็นการใช้ไปในลักษณะที่อาจทำให้สาธารณชนสับสนหลงผิดเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดอันแท้จริงของสินค้า⁸ รวมถึงการป้องกันการใช้อย่างผิดกฎหมายที่เป็นการใช้ในแหล่งกำเนิดที่แท้จริงแต่เป็นการใช้ที่ก่อให้เกิดความสับสนหลงผิดว่าสินค้านั้นมาจากแหล่งกำเนิดอื่นด้วย⁹

การให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์แก่ไวน์และสุรา ซึ่งความตกลงทริปส์นี้ได้กำหนดให้มีการให้ความคุ้มครองไวน์และสุราในระดับที่สูงกว่าสินค้าทั่วไป อาทิ ในกรณีที่สินค้าไวน์และสุรานั้น สมาชิกจะต้องกำหนดวิธีการทางกฎหมายเพื่อป้องกันมิให้มีการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่มีได้จากแหล่งกำเนิดของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของสินค้าไวน์และสุรานั้น ซึ่งเป็นกรณีที่มีความแตกต่างกับการให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในกรณีของสินค้าทั่วไป เนื่องจากในกรณีของสินค้าทั่วไปนั้น การใช้จะต้องเป็นการใช้ที่ก่อให้เกิดความสับสนหรือหลงผิดแก่ประชาชน หรือเป็นการใช้ในลักษณะที่เป็นการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม อีกทั้งยังได้มีการกำหนดในเรื่องของการใช้ในลักษณะที่เป็นคำแปล

⁶Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights : TRIPs Agreement, Article 22(2) (a) “2. In respect of geographical indications, Members shall provide the legal means for interested parties to prevent:

(a) the use of any means in the designation or presentation of a good that indicates or suggests that the good in question originates in a geographical area other than the true place of origin in a manner which misleads the public as to the geographical origin of the good.”

⁷Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights : TRIPs Agreement, Article 22(2) (b) “(b) any use which constitutes an act of unfair competition within the meaning of Article 10bis of the Paris Convention (1967).”

⁸Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights : TRIPs Agreement, Article 22(3) “A Member shall, ex officio if its legislation so permits or at the request of an interested party, refuse or invalidate the registration of a trademark which contains or consists of a geographical indication with respect to goods not originating in the territory indicated, if use of the indication in the trademark for such goods in that Member is of such a nature as to mislead the public as to the true place of origin.”

⁹Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights : TRIPs Agreement, Article 22(4) “ The protection under paragraphs 1, 2 and 3 shall be applicable against a geographical indication which, although literally true as to the territory, region or locality in which the goods originate, falsely represents to the public that the goods originate in another territory.”

หรือโดยคำว่า ชนิด ประเภท แบบ การเลียนแบบ หรือถ้อยคำอย่างอื่นในลักษณะเดียวกัน¹⁰ และยังมีบทบัญญัติที่เป็นการห้ามมิให้สมาชิกจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าสำหรับไวน์และสุราที่มีได้มีแหล่งกำเนิดที่แท้จริง¹¹ ซึ่งจะเห็นได้ว่าไม่ได้มีเงื่อนไขเกี่ยวกับการก่อให้เกิดความสับสนหรือหลงผิดของประชาชนเหมือนกับกรณีเดียวกับสินค้าทั่วไป และในกรณีที่สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับไวน์และสุราที่มีชื่อเรียกขานเหมือนหรือพ้องกันนั้นก็ย่อมได้รับความคุ้มครองหากไม่เป็นการก่อให้เกิดความสับสนหรือหลงผิดในแหล่งที่มาของสินค้าที่มีชื่อเรียกขานที่เหมือนหรือพ้องกันนั้น¹²

อย่างไรก็ตาม ความตกลงทริปส์นั้นได้มีการกำหนดข้อยกเว้นในการให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้แก่บรรดาสมาชิกไว้หลายประการด้วยกัน อาทิ การให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์แก่ประเทศสมาชิกที่ได้มีการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้นต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือได้ใช้มาโดยสุจริตก่อนวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2537 (ค.ศ. 1994)¹³ อีกทั้งยังมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

¹⁰Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights : TRIPs Agreement, Article 23(1) “Each Member shall provide the legal means for interested parties to prevent use of a geographical indication identifying wines for wines not originating in the place indicated by the geographical indication in question or identifying spirits for spirits not originating in the place indicated by the geographical indication in question, even where the true origin of the goods is indicated or the geographical indication is used in translation or accompanied by expressions such as “kind”, “type”, “style”, “imitation” or the like.”

¹¹Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights : TRIPs Agreement, Article 23(2) “ The registration of a trademark for wines which contains or consists of a geographical indication identifying wines or for spirits which contains or consists of a geographical indication identifying spirits shall be refused or invalidated, ex officio if a Member’s legislation so permits or at the request of an interested party, with respect to such wines or spirits not having this origin.”

¹²Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights : TRIPs Agreement, Article 23(3) “In the case of homonymous geographical indications for wines, protection shall be accorded to each indication, subject to the provisions of paragraph 4 of Article 22. Each Member shall determine the practical conditions under which the homonymous indications in question will be differentiated from each other, taking into account the need to ensure equitable treatment of the producers concerned and that consumers are not misled.”

¹³Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights : TRIPs Agreement, Article 24(4) “ Nothing in this Section shall require a Member to prevent continued and similar use of a particular geographical indication of another Member identifying wines or spirits in connection with goods or services by any of its nationals or domiciliaries who have used that geographical indication in a continuous manner with regard to the same or related goods or services in the territory of that Member either (a) for at least 10 years preceding 15 April 1994 or (b) in good faith preceding that date.”

กับการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์โดยให้การให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ภายใต้ความตกลงทริปส์นี้ จะไม่กระทบต่อความสมบูรณ์ของเครื่องหมายการค้าที่เหมือนหรือคล้ายกับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ หากเครื่องหมายการค้านั้นได้จดทะเบียนเป็นเครื่องหมายการค้าโดยสุจริตก่อนวันที่ความตกลงทริปส์ มีผลบังคับใช้ หรือก่อนวันที่เครื่องหมายแหล่งกำเนิดได้รับความคุ้มครองในประเทศที่เป็นแหล่งกำเนิด ของสินค้านั้น¹⁴

สำหรับการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เป็นชื่อสามัญ ทั้งชื่อหรือความใดที่ถูกยอมรับว่าเป็นชื่อสามัญของประเทศสมาชิคนั้น หากเป็นชื่อสามัญของสินค้านั้นก็ให้ใช้ชื่อนั้นต่อไปได้ แม้ว่า จะเป็นชื่อที่เหมือนชื่อสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ได้รับการคุ้มครองก็ตาม¹⁵ รวมทั้งได้กำหนดข้อยกเว้น อันเกี่ยวกับการใช้ชื่อทางการค้าที่จะไม่เป็นการก่อให้เกิดประโยชน์หรือหลงผิดอีกไว้อีกด้วย¹⁶ และ ข้อยกเว้นประการสุดท้ายคือ การกำหนดให้สมาชิกไม่จำเป็นต้องให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ ไม่ได้ได้รับความคุ้มครองจากประเทศที่เป็นแหล่งกำเนิดของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้น และรวมถึงไม่จำเป็นต้อง ให้ความคุ้มครองแก่สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่มีได้เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์อีกต่อไปแล้วด้วย¹⁷

¹⁴Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights : TRIPs Agreement, Article 24(5) “Where a trademark has been applied for or registered in good faith, or where rights to a trademark have been acquired through use in good faith either...”

¹⁵Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights : TRIPs Agreement, Article 24(6) “Nothing in this Section shall require a Member to apply its provisions in respect of a geographical indication of any other Member with respect to goods or services for which the relevant indication is identical with the term customary in common language as the common name for such goods or services in the territory of that Member. Nothing in this Section shall require a Member to apply its provisions in respect of a geographical indication of any other Member with respect to products of the vine for which the relevant indication is identical with the customary name of a grape variety existing in the territory of that Member as of the date of entry into force of the WTO Agreement.”

¹⁶Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights : TRIPs Agreement, Article 24(8) “ The provisions of this Section shall in no way prejudice the right of any person to use, in the course of trade, that person’s name or the name of that person’s predecessor in business, except where such name is used in such a manner as to mislead the public.”

¹⁷Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights : TRIPs Agreement, Article 24(9) “There shall be no obligation under this Agreement to protect geographical indications which are not or cease to be protected in their country of origin, or which have fallen into disuse in that country.”

สำหรับการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในประเทศไทยนั้น เป็นการให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในแบบกฎหมายเฉพาะ (*sui generis*) โดยตราพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 ขึ้นใช้บังคับ¹⁸ เนื่องจากประเทศไทยมีนโยบายที่จะให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เพื่อป้องกันมิให้ประชาชนสับสนหรือหลงผิดในแหล่งภูมิศาสตร์ของสินค้า โดยกำหนดให้มีการขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าที่มาจากแหล่งภูมิศาสตร์และห้ามการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์อันจะทำให้เกิดความสับสนหรือหลงผิดในแหล่งภูมิศาสตร์อันแท้จริงของสินค้าที่ระบุในทะเบียนในขณะเดียวกันนโยบายดังกล่าวก็เป็นการอนุวัติการตามพันธกรณีที่ประเทศไทยมีตามข้อ 22 ถึงข้อ 24 ของความตกลงทริปส์ในภาคผนวกท้ายความตกลงมารราเขตจัดตั้งองค์การการค้าโลกด้วย แต่กฎหมายไทยในขณะนั้นไม่เพียงพอที่จะรองรับนโยบายการให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์และรองรับพันธกรณีดังกล่าวได้¹⁹

โดยพระราชบัญญัตินี้ได้ให้ความหมายของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไว้ว่า สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์หมายความว่า ชื่อ สัญลักษณ์หรือสิ่งอื่นใดที่ใช้เรียกหรือใช้แทนแหล่งภูมิศาสตร์ และที่สามารถบ่งบอกว่าสินค้าที่เกิดจากแหล่งภูมิศาสตร์นั้นเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ ชื่อเสียง หรือคุณลักษณะเฉพาะของแหล่งภูมิศาสตร์ดังกล่าว²⁰ และได้กำหนดความหมายของแหล่งภูมิศาสตร์ว่า แหล่งภูมิศาสตร์หมายความว่า พื้นที่ของประเทศ เขต ภูมิภาคและท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึงทะเล ทะเลสาบ แม่น้ำ ลำน้ำ เกาะ ภูเขา หรือพื้นที่อื่นทำนองเดียวกันด้วย ดังจะเห็นได้จากสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทยที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายแล้ว อาทิ ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ ทุเรียนภูเขาไฟศรีสะเกษ ผ้าไหมแพรวากาฬสินธุ์ ไวน์ที่ราบสูงภูเรือ เป็นต้น หรือสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของต่างประเทศที่ได้รับความคุ้มครองในประเทศไทยแล้ว อาทิ แชมเปญ (CHAMPAGNE) โปรชชุตโตดิปาร์มา (PROSCIUTTO DI PARMA) เซอร์รี่ฮิกาชินะ (HIGASHINE CHERRY) กาแฟบวนมาถวด (BUON MA THUOT COFFEE) เป็นต้น

การคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ออกเป็น 2 ประเภท กล่าวคือ 1) การให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในประเภททั่วไปสำหรับสินค้าทั่วไป (General Protection) และ 2) การคุ้มครอง

¹⁸ดูการอนุวัติการกฎหมายคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทย ใน Pawarit Lertdhamtewe, "The Protection of Geographical Indications in Thailand," *The Journal of World Intellectual Property* 17, 4 (August 2014): 114-128.

¹⁹หลักการและเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546.

²⁰พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 3 "สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์หมายความว่า ชื่อ สัญลักษณ์หรือสิ่งอื่นใดที่ใช้เรียกหรือใช้แทนแหล่งภูมิศาสตร์ และที่สามารถบ่งบอกว่าสินค้าที่เกิดจากแหล่งภูมิศาสตร์นั้นเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ ชื่อเสียง หรือคุณลักษณะเฉพาะของแหล่งภูมิศาสตร์ดังกล่าว."

สินค้าเฉพาะอย่างสำหรับสินค้าประเภทข้าว ไหม ไวน์ และสุรา²¹ ซึ่งเป็นการให้ความคุ้มครองพิเศษ (Special Protection)

โดยกำหนดหลักเกณฑ์ในการให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไว้ว่า สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายจะต้องไม่ใช่สิ่งที่เป็นชื่อสามัญของสินค้าที่สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้นหรือเป็นชื่อที่ใช้เรียกขานสินค้านั้นโดยตรง อาทิ ลอดช่องสิงคโปร์ ไข่กรอกอีสาน ก๋วยเตี๋ยว เป็นต้น หรือหากเป็นกรณีของชื่อพันธุ์ของพืชหรือพันธุ์สัตว์ ก็ไม่สามารถนำมาขอรับความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ได้เช่นกัน เนื่องจากการใช้เป็นชื่อเรียกขานเท่านั้น มิได้เป็นสิ่งที่เป็ผลอันเนื่องมาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ อาทิ นกเขาขาว สุนัขพันธุ์บางแก้ว กาแฟพันธุ์อาราบิก้า (Arabica) หรือซอสพริกศรีราชา เป็นต้น นอกจากนี้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์จะต้องไม่เป็นชื่อสามัญของสินค้านั้นแล้ว จะต้องไม่เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนและนโยบายแห่งรัฐด้วย²² และหากสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่นำมาขอขึ้นทะเบียนนั้นเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของต่างประเทศนั้น กฎหมายกำหนดว่าจะต้องปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายของประเทศนั้น และมีการใช้สืบเนื่องตลอดมาจนถึงวันที่ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนในประเทศไทย²³

สำหรับผู้กฎหมายกำหนดให้มีสิทธิในการขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ จะแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

(1) ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีเขตรับผิดชอบครอบคลุมบริเวณแหล่งภูมิศาสตร์ของสินค้า

(2) บุคคลธรรมดา กลุ่มบุคคล หรือนิติบุคคลซึ่งประกอบกิจการค้า เกี่ยวข้องกับสินค้าที่ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และมีถิ่นที่อยู่ในแหล่งภูมิศาสตร์ของสินค้า

(3) กลุ่มผู้บริโภคหรือองค์กรผู้บริโภคสินค้าที่ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์²⁴

ในกรณีที่ผู้มิได้มีสัญชาติไทยหรือชาวต่างชาติกฎหมายกำหนดให้ต้องเป็นผู้มีสัญชาติของประเทศที่เป็นภาคีแห่งความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย หรือ เป็นผู้มิภูมิลำเนาหรือสถานที่ประกอบธุรกิจอย่างแท้จริงในประเทศไทย

²¹พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 28 ประกอบกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดชื่อ ประเภทสินค้าเฉพาะอย่างและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกัน พ.ศ.2557 ข้อ 1 กำหนดรายชื่อ ประเภทสินค้าต่อไปนี้เป็นสินค้าเฉพาะอย่าง 1) ข้าว 2) ไหม 3) ไวน์ 4) สุรา.

²²พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 5.

²³พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 6.

²⁴พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 7.

หรือประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย²⁵ โดยคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์จะต้องประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับคุณภาพ ชื่อเสียง หรือคุณลักษณะอื่นของสินค้า แหล่งภูมิศาสตร์ และรายละเอียดอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด²⁶ เมื่อสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้นได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย จะส่งผลให้เฉพาะผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ทำการผลิตเท่านั้นที่มีสิทธิในการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ขึ้นทะเบียน และหากผู้ที่อยู่ในพื้นที่อื่นใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้นย่อมถือเป็นการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์โดยมิชอบ²⁷

การใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์โดยมิชอบกฎหมายกำหนดไว้ 2 ลักษณะคือ การใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เพื่อแสดงหรือทำให้บุคคลอื่นหลงเชื่อว่าสินค้าที่มีได้มาจากแหล่งภูมิศาสตร์ที่ระบุในคำขอขึ้นทะเบียนเป็นสินค้าที่มาจากแหล่งภูมิศาสตร์ดังกล่าว และการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์โดยมิชอบอีกประการคือ การใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์โดยประการใดที่ทำให้เกิดความสับสน หรือหลงผิดในแหล่งภูมิศาสตร์ของสินค้าและในคุณภาพ ชื่อเสียง หรือคุณลักษณะอื่น ของสินค้านั้น เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น แต่ทั้งนี้ กฎหมายได้กำหนดข้อยกเว้นของการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์โดยมิชอบไว้ว่า การกระทำที่กำหนดไว้ข้างต้นนั้น หากเป็นการกระทำก่อนวันขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยชอบ²⁸

ในกรณีของการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์โดยมิชอบสำหรับสินค้าเฉพาะอย่าง อันได้แก่ ข้าว ไข่ ไหม ไวน์ และสุรา นั้น กฎหมายกำหนดให้การใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าเฉพาะอย่างที่มีได้มีที่มาตามที่ระบุในคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ แม้ว่าจะได้มีการระบุแหล่งภูมิศาสตร์อันแท้จริงของสินค้า หรือใช้คำ หรือได้กระทำการใดเพื่อให้ทราบถึงแหล่งภูมิศาสตร์ที่แท้จริงของสินค้านั้นไว้ด้วย ก็ให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยมิชอบ รวมทั้งการใช้คำว่า “ชนิด” “ประเภท” “แบบ” หรือคำ หรือสิ่งในทำนองเดียวกันประกอบกับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ใช้กับสินค้านั้น ก็ให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยมิชอบด้วยเช่นกัน

ทั้งนี้ การใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์โดยมิชอบสำหรับสินค้าเฉพาะอย่างนั้น ได้มีการกำหนดข้อยกเว้นไว้ด้วยว่าการกระทำที่กำหนดให้เป็นการกระทำที่มีชอบสำหรับสินค้า ข้าว ไข่ ไหม ไวน์ สุรา ซึ่งเป็นสินค้าที่กฎหมายกำหนดให้เป็นสินค้าเฉพาะอย่างนั้น หากว่าผู้ใช้ได้ใช้มาเป็นระยะเวลา 10 ปี ติดต่อกันก่อนวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2537 หรือใช้โดยสุจริตก่อนวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2537 มิให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยมิชอบ²⁹

²⁵พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 8.

²⁶พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 10.

²⁷ศูนย์ทรัพยากรสิทธิทางปัญญาและบ่มเพาะวิสาหกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, **สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications: GI)** [Online], available URL: <http://tuipi.tu.ac.th/tuip06.php>, 2565 (ตุลาคม, 28).

²⁸พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 27.

²⁹พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 28.

ในเรื่องของสินค้าที่กฎหมายกำหนดให้เป็นสินค้าเฉพาะอย่างนั้นในกรณีที่มีสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกันกับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สินค้าเฉพาะอย่างที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้วหรือสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการขึ้นทะเบียน แต่สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ทั้งสองเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่มีที่มาจากแหล่งภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกัน สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าเฉพาะอย่างที่มาขอขึ้นทะเบียนรายหลังต้องระบุแหล่งภูมิศาสตร์และประเทศที่ผลิตสินค้านั้นไว้ท้ายสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์โดยชัดเจน³⁰ กรณีนี้ เช่น ฟิสโก (PISCO) และ ฟิสโก ชิลี (PISCO CHILE) ไวน์ที่ราบสูงภูเขาและ ไวน์เขาใหญ่ เป็นต้น

การให้ความคุ้มครองดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำของความตกลงทริปส์ นับตั้งแต่ประกาศใช้กฎหมายดังกล่าวในประเทศไทย มีสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของต่างประเทศจำนวนมากเข้ามาขอรับความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในประเทศไทย และได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว อาทิ นาปา วาลเลย์ (Napa Valley) คอนยัค (Cognac) สก๊อตช์ วิสกี้ (Scotch Whisky) และ ฟิสโก (PISCO) โดย ฟิสโก (PISCO) นั้นเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์คำขอแรกที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในประเทศไทย

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ฟิสโก (PISCO) ซึ่งมีแหล่งกำเนิดมาจากสาธารณรัฐเปรู³¹ เป็นสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์รายแรกเข้ามายื่นคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในประเทศไทย ปรากฏในการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. 2547 และต่อมาได้รับการขึ้นทะเบียนในปี พ.ศ. 2548³² กรณีศึกษาสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ฟิสโกได้รับความสนใจเป็นอย่างมากเมื่อสมาคมผู้ผลิตสุราฟิสโกแห่งสาธารณรัฐชิลี ได้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ฟิสโก (PISCO) สำหรับสินค้าประเภทสุรา เช่นเดียวกัน ในปี พ.ศ. 2550³³ จึงเป็นที่น่าสนใจว่า คำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ฟิสโก (PISCO) จากสาธารณรัฐชิลี มีการแก้ไขซึ่งเดิมยื่นคำขอขึ้นทะเบียนในชื่อ ฟิสโก (PISCO) และต่อมาในปี พ.ศ. 2556 เปลี่ยนเป็นฟิสโกชิลี (PISCO CHILE) ถือเป็นการกระทำที่สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดรายชื่อประเภทสินค้าเฉพาะอย่างและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกัน พ.ศ. 2547 ในข้อที่ 2

³⁰พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 29.

³¹คำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เลขที่ 0001 (ปัจจุบันเป็นคำขอเลขที่ 47200001) ยื่นคำขอในวันที่ 27 สิงหาคม 2547 และได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นทะเบียนเลขที่ 480000 ว่า “PISCO” (ฟิสโก).

³²ทะเบียนเลขที่ สข 48200001.

³³คำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เลขที่ 50200030 ยื่นคำขอในวันที่ 11 มกราคม 2550.

ของประเทศไทย³⁴ สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ดังกล่าวก็ได้รับการประกาศโฆษณาขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ภายใต้ชื่อพิสโกชิลี (PISCO CHILE)³⁵ ในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม การประกาศโฆษณาขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิยื่นคำคัดค้านการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ขอขึ้นทะเบียน³⁶ และในชั้นพิจารณาของนายทะเบียนและคณะกรรมการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มีความเห็นเป็นไปในแนวทางเดียวกันคือ ให้นำขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พิสโกชิลี (PISCO CHILE) แต่เนื่องจากมีผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์จึงมีการนำคดีไปสู่การพิจารณาตีของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง เกิดเป็นกรณีพิพาทที่กลายเป็นกรณีศึกษาการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สินค้าสุราซึ่งเป็นสินค้าเฉพาะอย่างที่มีชื่อเหมือนหรือพ้องกัน แต่มีแหล่งภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกัน เป็นกรณีพิพาทเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ขึ้นเป็นคดีแรกในประเทศไทย

ปัญหาการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สุราพิสโก ซึ่งมีแหล่งภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกัน ก่อให้เกิดปัญหาข้อกฎหมาย (Legal Issues) ที่สำคัญอย่างน้อยสองประการ กล่าวคือ ประการแรก ปัญหาการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สินค้าสุราพิสโกเป็นประเด็นในเรื่องการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าเฉพาะอย่าง ที่กฎหมายให้ความคุ้มครองสินค้าเฉพาะอย่างเฉพาะชั่วคราว ไหม ไวน์ และสุรา โดยมีเงื่อนไขการให้ความคุ้มครองที่เพิ่มขึ้นจากการให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าทั่วไป โดยเฉพาะประเด็นเรื่องข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ไม่ได้มีที่มาจากแหล่งภูมิศาสตร์ที่ระบุในคำขอขึ้นทะเบียนนั้นเป็นการกระทำโดยมิชอบ³⁷ และการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์โดยมิชอบ กฎหมายยังมีบทบัญญัติที่เป็นข้อยกเว้นไว้ กล่าวคือ การใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าเฉพาะอย่างที่ไม่ตรงตามคำขอขึ้นทะเบียน แม้ว่าผู้ใช้จะได้ระบุแหล่งภูมิศาสตร์อันแท้จริง

³⁴ กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดรายชื่อประเภทสินค้าเฉพาะอย่างและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกัน พ.ศ. 2547, ข้อ 2 “ในกรณีสินค้าเฉพาะอย่างตามข้อ 1 มีสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เหมือนหรือพ้องกันกับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว หรืออยู่ระหว่างดำเนินการขึ้นทะเบียนแต่เป็นสินค้าที่มีแหล่งภูมิศาสตร์ต่างกัน ให้การใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าเฉพาะอย่างที่ขอขึ้นทะเบียนรายหลังต้องระบุแหล่งภูมิศาสตร์และประเทศที่ผลิตไว้ท้ายสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์โดยชัดเจน.”

³⁵ ประกาศโฆษณาขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พิสโกชิลี (PISCO CHILE).

³⁶ พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 16 “ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศโฆษณาตามมาตรา 15 บุคคลผู้มีส่วนได้เสียอาจยื่นคำคัดค้านการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ขอขึ้นทะเบียนได้.”

³⁷ พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 28 วรรคสอง “ภายใต้บังคับวรรคสี่ เมื่อประกาศให้สินค้าประเภทใดเป็นสินค้าเฉพาะอย่างตามวรรคหนึ่ง การใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์กับสินค้าที่มีได้มีแหล่งภูมิศาสตร์ที่ระบุในคำขอขึ้นทะเบียนเป็นการกระทำโดยมิชอบ แม้ว่าผู้ใช้จะได้ระบุแหล่งภูมิศาสตร์อันแท้จริงของสินค้านั้นไว้ด้วย หรือได้ใช้คำหรือได้กระทำการใดที่แสดงให้เห็นถึงแหล่งภูมิศาสตร์อันแท้จริงของสินค้านั้นก็ตาม.”

ของสินค้านั้นได้ด้วย หรือได้ใช้คำหรือได้กระทำการใดที่แสดงให้เห็นทราบถึงแหล่งภูมิศาสตร์อันแท้จริงของสินค้านั้นก็ตาม หากการใช้ดังกล่าว เป็นการนำมาเป็นระยะเวลาสิบปีติดต่อกัน ก่อนวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2537 หรือโดยสุจริตก่อนวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2537³⁸ อีกทั้ง กฎหมายของประเทศไทยยังไม่มีบทบังคับให้ผู้ขอขึ้นทะเบียนจะต้องส่งหลักฐานพิสูจน์การนำมาเป็นระยะเวลาสิบปีติดต่อกัน บทความนี้ต้องการศึกษาปัญหาการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าเฉพาะอย่างที่มีชื่อเหมือนหรือพ้องกัน โดยใช้กรณีศึกษาสุราพิสโก เพื่อกำหนดแนวทางในการบังคับใช้กฎหมายต่อไป จึงเป็นเหตุผลสำคัญของการศึกษาในครั้งนี้

2. กรณีศึกษาการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สุราพิสโก (PISCO) ในประเทศไทย

พิสโก (PISCO) เป็นสินค้าสุราที่มีประวัติความเป็นมาอย่างยาวนาน เนื่องจากการผลิตพิสโก (PISCO) นั้น เกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงศตวรรษที่ 16 ในดินแดนซึ่งอยู่ภายใต้การปกครองของจักรวรรดิสเปน (Spanish Empire) ซึ่งปัจจุบันได้รับเอกราชและเป็นสาธารณรัฐชิลี และสาธารณรัฐเปรู โดยพิสกอนั้นเป็นสินค้าสุราที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายโดยกฎหมายภายในของทั้งสองประเทศและได้รับความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในประเทศต่าง ๆ และสำหรับในประเทศไทยนั้น พิสโก (PISCO) ที่มีแหล่งกำเนิดในสาธารณรัฐเปรูนั้นได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เมื่อปี พ.ศ. 2548 ต่อมาในปี พ.ศ. 2550 ผู้ผลิตสินค้าสุราพิสโกได้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พิสโก (PISCO) และต่อมาได้เปลี่ยนชื่อในการขอรับความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็น พิสโก ชิลี (PISCO CHILE) ที่มีแหล่งกำเนิดในสาธารณรัฐชิลี แต่ปรากฏว่าคำขอขึ้นทะเบียนพิสโก ชิลี (PISCO CHILE) เกิดกรณีพิพาทเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สินค้าเฉพาะอย่างที่มีชื่อเหมือนหรือพ้องกัน จึงทำให้ยังไม่ได้รับการขึ้นทะเบียนตามกฎหมายจนกระทั่งในปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2565) ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงเกิดความสนใจที่จะหยิบยกกรณีศึกษาดังกล่าวมาศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาในการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สินค้าเฉพาะอย่างที่มีชื่อเหมือนหรือพ้องกันตามกรณีศึกษาดังกล่าว

2.1 พิสโก เปรู (PERUVIAN PISCO)

พิสโก (PISCO) ที่มีแหล่งกำเนิดในสาธารณรัฐเปรูได้รับความคุ้มครองเป็นสิ่งบ่งชี้แหล่งกำเนิด (Appellation of Origin) และ สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications) สำหรับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในประเทศไทยนั้นระบุว่า พิสโก (PISCO) หมายถึง สุราที่ได้จากการ

³⁸พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 28 วรรคสี่ “การกระทำตามวรรคสองมิให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยมิชอบหากผู้ซึ่งสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้นได้ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ดังกล่าวมาเป็นระยะเวลาสิบปีติดต่อกันก่อนวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2537 หรือโดยสุจริตก่อนวันดังกล่าว.”

ต้มกลั่นน้ำองุ่นสดของผลองุ่นพิสโกที่หมักเสร็จใหม่ ๆ ตามวิธีการ เพื่อให้ได้คุณภาพตามหลักประเพณีที่ถือปฏิบัติสืบทอดกันมาในพื้นที่ที่เพาะปลูกได้ตามชายฝั่งของลิมา (lima) อิกา (Ica) อเรกิปา (Arequipa) โมเคกัว (Moquegua) และหุบเขาโคคุมบ้า (Cocumbá) ซามา (Sama) และคาปลินา (Caplina) แห่งทาคนา (Tacna) ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ทางตอนใต้ของสาธารณรัฐเปรู โดยระบุประวัติความเป็นมาว่าพื้นที่นี้มีการเพาะปลูกองุ่นและผลิตสุราที่ทำจากองุ่นที่เพาะปลูกในพื้นที่ด้วยวิธีการเพื่อให้ได้คุณภาพตามหลักประเพณีที่ถือปฏิบัติสืบทอดกันมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 17³⁹

2.2 พิสโก ชิลี (PISCO CHILE)

พิสโก ชิลี (PISCO CHILE) ได้รับความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในสาธารณรัฐชิลีสำหรับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในประเทศไทยนั้นระบุว่า พิสโก ชิลี (PISCO CHILE) นั้นหมายถึง สุราที่กลั่นจากองุ่นหลากหลายสายพันธุ์ที่ปลูกได้ภายในพื้นที่ที่สามและสี่ของสาธารณรัฐชิลี ได้แก่ เขตพื้นที่ อทาคาม่า (Atacama) และเขตพื้นที่ที่ 4 โคควิมโบ (Coquimbo) ซึ่งเป็นเขตพื้นที่การผลิตพิสโก ชิลี โดยระบุประวัติความเป็นมาว่า คำว่า PISCO (พิสโก) มาจากภาษาควิซัวหรือเกชัว (Quechua) ของชาวอินคา (Inca) ในแถบอเมริกาใต้ ซึ่งอาจหมายถึงนกหรือภาชนะเครื่องปั้นดินเผาที่ใช้เก็บของเหลว ต่อมาในศตวรรษที่ 16 ชาวสเปนได้นำต้นองุ่นเข้ามาเพาะปลูกในแถบ ลา เซเรนา (La Serena) เพื่อการผลิตไวน์และสุรา ปรากฏตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ระบุว่าท่าเรือพิสโก (Port of Pisco) ซึ่งตั้งอยู่ริมชายฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิกนั้นได้ถูกใช้เป็นท่าเรือขนส่งสินค้าไวน์และสุราเพื่อส่งออกไปจำหน่ายยังทวีปยุโรปในยุคนั้น ปัจจุบันท่าเรือพิสโกตั้งอยู่ทางตอนใต้ของกรุงลิมา เมืองหลวงของสาธารณรัฐเปรู ดังนั้น จะเห็นได้ว่าในแถบดินแดนดังกล่าวเป็นศูนย์กลางการขายไวน์และสุรามาตั้งแต่ในยุคสมัยนั้น ที่มีการผลิตและมีการขนส่งไปโดยภาชนะเครื่องปั้นดินเผาที่เรียกว่าพิสโก

ต่อมาในช่วงศตวรรษที่ 18 เป็นช่วงที่การค้าการส่งออกไวน์นั้นมีความเฟื่องฟูเป็นอย่างมากโดยเฉพาะในพื้นที่ลาเซเรนา (La Serena) ซึ่งในปัจจุบันอยู่ในเขตพื้นที่ที่ 4 โคควิมโบ (Coquimbo) ของสาธารณรัฐชิลี ได้ส่งไวน์และสุราไปยังท่าเรือพิสโกอันเป็นพื้นที่ที่มีการบริโภคนสูง ทำให้การผลิตพิสโก ชิลีดำเนินมาจนถึงปัจจุบัน ด้วยกระบวนการผลิตและชื่อเสียงอันเกิดมาจากแหล่งภูมิศาสตร์ในเขตพื้นที่ที่ 3 อทาคาม่า (Atacama) และเขตพื้นที่ที่ 4 โคควิมโบ (Coquimbo) ของสาธารณรัฐชิลี ซึ่งต่อมาในปัจจุบัน เขตพื้นที่ดังกล่าวได้กลายมาเป็น เขตพิสโก (Zona Píscuera) โดยพระราชกฤษฎีกาที่ 181 ในปี ค.ศ. 1931

³⁹ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่องการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ PISCO (พิสโก) ทะเบียนเลขที่ 48200001.

ต่อมาในปี ค.ศ. 1936 เมือง La Union ได้เปลี่ยนชื่อเป็นเมือง “Pisco Elqui” ซึ่งตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ที่ 4 หรือเขตพื้นที่โคควิมโบ (Coquimbo) ในเขตพื้นที่แม่น้ำเอลกิ (Elqui) ไหลผ่าน และน้ำจากแม่น้ำเอลกิเป็นส่วนผสมสำคัญในการผลิตสุราพิสโก ชิลี เพื่อใช้เรียกร่องสิทธิของสุราพิสโกที่ผลิตในสาธารณรัฐชิลี ที่มีการผลิต การเพาะปลูก กระบวนการผลิต การบรรจุในเขตพื้นที่ของสาธารณรัฐชิลี ที่ใช้ปัจจัยจากสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ตลอดจนปัจจัยจากมนุษย์ที่รักษารมณียัมปฏิบัติสืบต่อกันมาในการผลิตสุราพิสโก ชิลี จนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในหมู่ผู้บริโภคมาจนถึงปัจจุบัน⁴⁰

3. การยื่นคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พิสโก (PISCO) และ PISCO CHILE (พิสโก ชิลี) ในประเทศไทย

หากพิจารณาความสำคัญของสินค้าสุราภายใต้ชื่อ “พิสโก” อาจกล่าวได้ว่า สินค้าสุราพิสโก (PISCO) เป็นสินค้าเศรษฐกิจของประเทศทั้งสอง ซึ่งมีประวัติศาสตร์ร่วมกันมาอย่างยาวนาน นับตั้งแต่ศตวรรษที่ 16 นับตั้งแต่ครั้งที่ทั้งสองประเทศยังอยู่ภายใต้การปกครองของจักรวรรดิสเปน ต่อมาทั้งสองประเทศมีการแบ่งแยกการปกครอง โดยสาธารณรัฐชิลีได้รับเอกราชในปี พ.ศ. 2361 (ค.ศ. 1818) และต่อมาในปี พ.ศ. 2364 (ค.ศ. 1821) สาธารณรัฐเปรูก็ได้รับเอกราชเช่นเดียวกัน ดังนั้น ทั้งสาธารณรัฐเปรูและสาธารณรัฐชิลีต่างก็มีการรับและสืบสานวัฒนธรรมมาในการทำสุรามาจากสเปน ทั้งสองประเทศได้ผลิตสุราพิสโก (PISCO) จากองุ่นที่ปลูกภายในอาณาเขตแห่งรัฐของตน และดำเนินกระบวนการผลิตในแบบที่เป็นเอกลักษณ์แบบฉบับของตนเอง สินค้าสุราพิสโกของทั้งสองประเทศจึงเป็นสินค้าที่ยึดโยงกับแหล่งภูมิศาสตร์และมีชื่อเสียงโด่งดังทั่วโลก จึงทำให้สินค้าสุราพิสโก (PISCO) ของทั้งสองประเทศได้รับความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ รวมทั้งเป็นสินค้าที่ได้รับความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในอีกหลายประเทศทั่วโลก อาทิ แคนาดา สหพันธรัฐมาเลเซีย สาธารณรัฐเกาหลีใต้ และสหรัฐอเมริกา การขอรับความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สินค้าสุราพิสโกของทั้งสองประเทศก่อให้เกิดประเด็นพิพาทในแต่ละประเทศที่นำไปเพื่อขอรับความคุ้มครองตามกฎหมายซึ่งรวมถึงในประเทศไทย นำมาสู่การฟ้องร้องคดีต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางเพื่อร้องขอให้เพิกถอนการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พิสโก ชิลี ดังกล่าวข้างต้น

สำหรับการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่มีแหล่งกำเนิดในต่างประเทศที่ประสงค์ได้รับความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในประเทศไทยนั้น ในการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์กฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่าผู้ขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่มีได้มีสัญชาติไทยนั้น จะต้องเป็นสัญชาติของประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการคุ้มครอง

⁴⁰ประกาศโฆษณาการรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ PISCO CHILE (พิสโก ชิลี) คำขอเลขที่ 5200030.

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี หรือเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาในการประกอบธุรกิจอย่างแท้จริง ในประเทศไทย หรือประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการคุ้มครอง สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย⁴¹ ซึ่งทั้งสาธารณรัฐชิลีและสาธารณรัฐเปรูนั้นเป็นสมาชิก ขององค์การการค้าโลกเช่นเดียวกันกับประเทศไทยซึ่งต่างก็มีพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตามความตกลงทริปส์ อันเป็นความตกลงระหว่างประเทศที่มีบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และนอกจากนั้นแล้วจะต้องไม่เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี ของประชาชนหรือนโยบายแห่งรัฐ⁴² และจะต้องเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ได้รับความคุ้มครองตาม กฎหมายของประเทศที่เป็นแหล่งกำเนิดของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้น รวมถึงจะต้องปรากฏหลักฐาน ว่ามีการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้นต่อเนื่องมาจนถึงวันยื่นคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ในประเทศไทย⁴³ โดยการขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้นได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง⁴⁴ สำหรับ รายละเอียดในการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์จะต้องประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับ คุณภาพ ชื่อเสียง หรือคุณลักษณะอื่นของสินค้า แหล่งภูมิศาสตร์และรายละเอียดอื่นที่กำหนด ในกฎกระทรวง⁴⁵ หากคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด และนายทะเบียนเห็นควรให้ขึ้นทะเบียนโดยมีเงื่อนไขหรือไม่มีเงื่อนไข ให้นายทะเบียนมีคำสั่งประกาศ โฆษณา⁴⁶ ซึ่งกรณีคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พิสโก ชิลี (PISCO CHILE) นั้น มีคุณสมบัติ

⁴¹พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 8 “ผู้ขอขึ้นทะเบียนตามมาตรา 7 ซึ่งมีได้มีสัญชาติไทยและมีความประสงค์จะขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของต่างประเทศต้องมีความคุณสมบัติ อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ (1) มีสัญชาติของประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศ เกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย....”

⁴²พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 5 “สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ขอขึ้นทะเบียน สำหรับสินค้าใดต้องไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ (1) เป็นชื่อสามัญของสินค้าที่จะใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้น (2) เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือนโยบายแห่งรัฐ.”

⁴³พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 6 “สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของต่างประเทศ ที่จะได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้จะต้องปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ได้รับ ความคุ้มครองตามกฎหมายของประเทศนั้น และมีการใช้สืบเนื่องตลอดมาจนถึงวันที่ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนในประเทศไทย.”

⁴⁴พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 9 “การขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทาง ภูมิศาสตร์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง.”

⁴⁵กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขอขึ้นทะเบียน การประกาศโฆษณาการคัดค้าน และการโต้แย้งคัดค้าน การขึ้นทะเบียน การอุทธรณ์ และการแก้ไขหรือเพิกถอนทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2547.

⁴⁶พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 15 “ในกรณีที่คำขอขึ้นทะเบียน เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 และมาตรา 10 และนายทะเบียน เห็นควรให้ขึ้นทะเบียนโดยมีเงื่อนไขหรือไม่มีเงื่อนไข ให้นายทะเบียนมีคำสั่งประกาศโฆษณาการรับขึ้นทะเบียนตามวิธีการ ที่กำหนดในกฎกระทรวง.”

ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด จึงได้มีการประกาศโฆษณาการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียประสงค์คัดค้านได้ทำการภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดต่อไป

การประกาศโฆษณาการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้น กฎหมายกำหนดให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถคัดค้านการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ได้ โดยในการคัดค้านการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ จะกระทำต่อเมื่อคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้นได้รับการประกาศโฆษณาการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นระยะเวลา 90 วัน โดยบุคคลผู้ที่มีส่วนได้เสียในการรับขึ้นทะเบียนดังกล่าว สามารถยื่นคำคัดค้านได้ภายในระยะเวลาแห่งการประกาศโฆษณานั้น สำหรับในกรณีศึกษาในเรื่องนี้ ปรากฏว่าภายหลังจากที่คำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พิสโก ชิลี (PISCO CHILE) ได้รับการประกาศโฆษณาการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์แล้วนั้น รัฐบาลสาธารณรัฐเปรูผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พิสโก (PISCO) จึงได้ใช้สิทธิของผู้มีส่วนได้เสียในการคัดค้านการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์⁴⁷ โดยอ้างเหตุผลแห่งการคัดค้านเพื่อขอให้มีความวินิจฉัยปฏิเสธการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พิสโก ชิลี (PISCO CHILE)

เมื่อมีการคัดค้านการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์แล้วนั้น กฎหมายกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องส่งคำคัดค้านดังกล่าวให้แก่ผู้ขอขึ้นทะเบียนทราบภายใน 15 วัน นับแต่ได้รับคำคัดค้านนั้น และเมื่อผู้ขอขึ้นทะเบียนได้รับคำคัดค้านดังกล่าวแล้วนั้น ผู้ขอขึ้นทะเบียนมีสิทธิที่จะยื่นคำโต้แย้งคำคัดค้านการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ โดยจะต้องยื่นคำโต้แย้งภายในระยะเวลา 90 วัน นับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำคัดค้านนั้น และหากผู้ขอขึ้นทะเบียนมียื่นคำโต้แย้งภายในระยะเวลาที่กำหนด จะถือว่าผู้ขอขึ้นทะเบียนละทิ้งคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ดังกล่าว⁴⁸ ดังนั้น เมื่อกฎหมายได้มีบทบัญญัติที่ให้สิทธิแก่ผู้ขอขึ้นทะเบียนให้มีสิทธิโดยชอบที่จะยื่นคำโต้แย้งคำคัดค้านการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ดังเช่นในกรณีศึกษานี้ ผู้ขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สินค้าสุราพิสโก ชิลี (PISCO CHILE) ได้ยื่นโต้แย้งคำคัดค้านของรัฐบาลสาธารณรัฐเปรูเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พิสโก (PISCO) โดยอาศัยเหตุผลเพื่อขอให้มีความวินิจฉัยยกคำคัดค้านของรัฐบาลสาธารณรัฐเปรูและดำเนินการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พิสโก ชิลี (PISCO CHILE) ต่อไป

⁴⁷พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 16 วรรคหนึ่ง “ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศโฆษณาตามมาตรา 15 บุคคลผู้มีส่วนได้เสียอาจยื่นคำคัดค้านการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ขอขึ้นทะเบียนได้.”

⁴⁸พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 17 วรรคสอง “ให้ผู้ขอขึ้นทะเบียนยื่นคำโต้แย้งภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำคัดค้านและให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งสำเนาคำโต้แย้งดังกล่าวให้ผู้คัดค้าน ในกรณีที่ผู้ขอขึ้นทะเบียนไม่ยื่นคำโต้แย้ง ให้ถือว่าผู้ขอขึ้นทะเบียนละทิ้งคำขอ.”

เมื่อคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ถูกคัดค้านโดยผู้มีส่วนได้เสียและได้มีการโต้แย้ง คำคัดค้านโดยผู้ขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้น จึงเป็นหน้าที่ของนายทะเบียนที่จะต้องทำการพิจารณา และมีคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการคัดค้านและการโต้แย้งคำคัดค้านนั้น โดยในการพิจารณาของนายทะเบียนนั้น กฎหมายได้ให้อำนาจนายทะเบียนในการเรียกให้ผู้ขอขึ้นทะเบียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือ แสดงเอกสารเพิ่มเติมหรือนายทะเบียนอาจขอความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ ต่อการวินิจฉัยก็ได้⁴⁹

เมื่อมีการคัดค้านและการโต้แย้งคำคัดค้านของการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์แล้วนั้น นายทะเบียนจะต้องมีคำวินิจฉัยเกี่ยวกับกรณีดังกล่าว สำหรับในกรณีศึกษานี้ นายทะเบียนได้พิจารณา คำคัดค้านและคำโต้แย้งแล้วเห็นว่าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่จะรับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติ คุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 จะต้องเป็นไปตามมาตรา 15 กล่าวคือต้องเป็นไปตาม หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 และมาตรา 10 กล่าวคือ ต้องพิจารณาว่า สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ขอขึ้นทะเบียนนั้นเป็นชื่อสามัญของสินค้าหรือไม่ และสิ่งบ่งชี้ ทางภูมิศาสตร์ที่ขอขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี ของประชาชนหรือนโยบายแห่งรัฐหรือไม่ นอกจากนี้ ยังปรากฏหลักฐานแสดงได้ว่าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้น ได้รับความคุ้มครองเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ตามกฎหมายภายในของภูมิก่อนนำมาขอรับความคุ้มครอง สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในสาธารณรัฐชิลี และมีการใช้สืบเนื่องตลอดมาจนกระทั่งถึงวันยื่นคำขอขึ้นทะเบียน ในประเทศไทยหรือไม่ โดยนอกจากพิจารณาสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่นำมาขอขึ้นทะเบียนแล้ว ยังต้อง พิจารณาคุณสมบัติของผู้ขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์อีกด้วย สำหรับกรณีที่ผู้ขอขึ้นทะเบียน สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มิใช่ผู้มีสัญชาติไทยนั้นกฎหมายกำหนดว่าต้องเป็นผู้มีสัญชาติของประเทศ ที่เป็นภาคีของอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย หรือเป็นผู้มีภูมิลำเนาหรือสถานที่ประกอบธุรกิจอย่างแท้จริงในประเทศ ที่เป็นภาคีของอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย สำหรับในกรณีนี้สาธารณรัฐชิลีเป็นภาคีขององค์การการค้าโลก (WTO) อันเป็นภาคีแห่งอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศซึ่งมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ ทางภูมิศาสตร์และประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย ผู้ขอขึ้นทะเบียนฟิสโก ชิลี จึงเป็นผู้มีคุณสมบัติในการ ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ตามกฎหมาย นอกจากนั้น การขอขึ้นทะเบียนของผู้ขอ ขึ้นทะเบียนฟิสโก ชิลี ได้กล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับคุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติ หรือคุณลักษณะ ของสินค้าที่ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ รายละเอียดซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

⁴⁹พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 12 “การตรวจสอบคำขอตามมาตรา 11 ขอขึ้นทะเบียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำชี้แจงหรือแสดงหลักฐานเพิ่มเติมต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยก็ได้ ในกรณีที่ จำเป็นต้องรับฟังความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องวินิจฉัยให้นายทะเบียนส่งเรื่องให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาและให้ความเห็น.”

กับแหล่งภูมิศาสตร์นั้น รายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์ รายละเอียดการใช้ที่แสดงสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ขอขึ้นทะเบียนบนฉลาก รวมทั้งหลักฐานประกอบรายละเอียดดังกล่าวไว้แล้วในคำขอขึ้นทะเบียน การขอขึ้นทะเบียนจึงเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา 9 มาตรา 10 ประกอบข้อ 9 และข้อ 10 แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขอขึ้นทะเบียน การประกาศโฆษณา การคัดค้านและการโต้แย้งคำคัดค้าน การขึ้นทะเบียน การอุทธรณ์ และการแก้ไขหรือเพิกถอนทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2547

สำหรับกรณีที่ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พิสโก ชิลี (PISCO CHILE) จะมีคำว่า พิสโก (PISCO) เหมือนหรือพ้องกันกับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่รัฐบาลสาธารณรัฐเปรูได้รับการขึ้นทะเบียนไว้แล้วก็ตาม แต่เมื่อสุราพิสโก (PISCO) เป็นสินค้าสุรา ซึ่งเป็นสินค้าเฉพาะอย่างตามมาตรา 28 ประกอบข้อ 1(4) แห่งกฎกระทรวงกำหนดรายชื่อประเภทสินค้าเฉพาะอย่างและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกัน อีกทั้งมาตรา 29 กำหนดให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกันแต่เป็นสินค้าที่มีแหล่งภูมิศาสตร์ต่างกันได้ โดยการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกันดังกล่าวนี้ จะต้องปฏิบัติตามข้อ 2 แห่งกฎกระทรวงข้างต้น กล่าวคือ ให้การใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าเฉพาะอย่างที่ใช้ขึ้นทะเบียนรายหลังต้องระบุแหล่งภูมิศาสตร์และประเทศที่ผลิตสินค้านั้นไว้ท้ายสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์โดยชัดเจน เมื่อผู้ขอขึ้นทะเบียนพิสโก ชิลี ได้มีการระบุคำว่า CHILE (ชิลี) ซึ่งเป็นประเทศที่เป็นแหล่งภูมิศาสตร์และประเทศที่ผลิตสินค้านั้นไว้ท้ายสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์แล้ว ดังนั้น จึงชอบที่นายทะเบียนจะรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พิสโก ชิลี (PISCO CHILE) เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ได้ตามมาตรา 28 และมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 ประกอบข้อ 1(4) และข้อ 2 แห่งกฎกระทรวงกำหนดรายชื่อประเภทสินค้าเฉพาะอย่างและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกัน พ.ศ. 2547 จึงวินิจฉัยยกคำคัดค้านและรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พิสโก ชิลี (PISCO CHILE) คำขอเลขที่ 50200030 ต่อไป⁵⁰

เมื่อนายทะเบียนมีคำวินิจฉัยแล้วจะต้องทำการแจ้งผลคำวินิจฉัยให้คู่กรณีทั้งสองฝ่ายได้รับทราบถึงผลของคำวินิจฉัยพร้อมทั้งเหตุผลนั้นภายในระยะเวลา 15 วัน นับแต่วันที่มีคำวินิจฉัย ซึ่งหากคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเกิดความไม่พอใจในผลและเหตุผลแห่งคำวินิจฉัยของนายทะเบียนนั้น ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยนายทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มีสิทธิที่จะยื่นคำอุทธรณ์คำวินิจฉัยของนายทะเบียนต่อคณะกรรมการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ภายในระยะเวลา 90 วัน นับแต่วันที่รับคำวินิจฉัยนั้น ซึ่งในกรณีศึกษานี้ ผู้มีส่วนได้เสียได้ใช้สิทธิในการยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ภายในระยะตามที่กฎหมายกำหนด โดยคณะกรรมการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ได้มีคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์และให้นายทะเบียนพิจารณาดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

⁵⁰ คำวินิจฉัยนายทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ คำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เลขที่ 50200030.

ทั้งนี้ หากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้มีสิทธินำคดีไปสู่ศาลได้ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยนั้น ถ้าไม่ใช่สิทธิภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเป็นที่สุดตามมาตรา 18 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 จึงให้นายทะเบียนรอกการดำเนินการไว้ 90 วัน นับแต่วันที่ทั้งสองฝ่ายได้รับหนังสือแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการตามมาตรา 18 วรรคสามแห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว...”

ในประเด็นเรื่องการรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พิสโก ชิลี (PISCO CHILE) นั้นถือเป็นการดำเนินการที่ถูกต้องด้วยกฎหมายภายในของประเทศไทย ซึ่งคือพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 เนื่องจากทั้งพิสโก (PISCO) และพิสโก ชิลี (PISCO CHILE) นั้นทั้งสองเป็นสินค้าสุราเช่นเดียวกัน ดังนั้น การให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในประเทศไทยนั้นได้มีบทบัญญัติที่เป็นการให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สินค้าเฉพาะอย่างสำหรับสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่นำมาขอขึ้นทะเบียนรายหลังให้ต้องระบุชื่อประเทศหรือแหล่งภูมิศาสตร์ท้ายสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้นด้วย บทบัญญัติดังกล่าวสอดคล้องกับความตกลงทริปส์ที่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เรียกขานเหมือนกันหรือพ้องกันที่ไม่เป็นการก่อให้เกิดความสับสนหลงผิดในแหล่งที่มาของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ในข้อบทที่ 24(4) ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พิสโก ชิลี ซึ่งเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่มาจากขึ้นทะเบียนรายหลังได้มีการระบุชื่อประเทศซึ่งคือ “ชิลี (CHILE)” ไว้ต่อท้ายสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นพิสโก ชิลี (PISCO CHILE) ตามบทบัญญัติมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 และได้มีการรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พิสโกชิลี (PISCO CHILE) จึงถือได้ว่าการรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าเฉพาะอย่างที่เหมาะสมหรือพ้องกันในกฎหมายไทยนั้นสอดคล้องกับความตกลงทริปส์แล้ว

จากการศึกษากรณีศึกษาการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พิสโก ชิลี (PISCO CHILE) ในประเทศไทยนั้น แม้ผู้ศึกษาเห็นว่าการรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พิสโก ชิลี (PISCO CHILE) นั้นเป็นไปโดยชอบด้วยบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 และสอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งความตกลงทริปส์ แต่จากการศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้เล็งเห็นถึงปัญหาเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าเฉพาะอย่างที่เหมาะสมหรือพ้องกัน อันเป็นปัญหากฎหมายที่อาจก่อให้เกิดความไม่ชัดเจนทางปฏิบัติ โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ ประเด็นแรกในเรื่องของการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ กฎหมายกำหนดให้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ต่างประเทศที่ประสงค์ได้รับความคุ้มครอง ต้องปรากฏหลักฐานโดยชัดเจนว่าเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ได้รับคุ้มครองตามกฎหมายภายในของประเทศไทย และมีการใช้สืบเนื่องมาจนถึงวันยื่นคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในประเทศไทย ประเด็นต่อมา คือในประเด็นที่กฎหมายกำหนดข้อยกเว้นของการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์โดยมิชอบสำหรับสินค้าเฉพาะอย่างที่กำหนดว่า หากว่าผู้ใช้ได้ใช้มาเป็นระยะเวลา 10 ปีติดต่อกันก่อนวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2537 หรือใช้โดยสุจริตก่อนวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2537

มิให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยมิชอบนั้น ซึ่งแม้ว่าบทบัญญัติดังกล่าวจะเป็นบทบัญญัติที่สอดคล้องกับความตกลงทริปส์ แต่บทบัญญัติดังกล่าวตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไม่อาจก่อให้เกิดความชัดเจนได้ในทางปฏิบัติ กล่าวคือ การใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์โดยมิชอบ หรือข้อยกเว้น การใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์โดยมิชอบนั้นกฎหมายกำหนดไว้ แต่การใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ตามความเป็นจริง ซึ่งจะเป็นหลักฐานในการพิสูจน์การใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของผู้ขอขึ้นทะเบียนได้นั้น กฎหมายไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดังกล่าวไว้โดยชัดแจ้ง โดยที่สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้นล้วนเป็นสินค้าที่มีชื่อเสียงของแหล่งกำเนิดแห่งสินค้านั้น แต่การคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นการให้ความคุ้มครองตามหลักดินแดนของแต่ละรัฐที่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการให้ความคุ้มครองที่แตกต่างกัน เมื่อรัฐผู้เป็นภาคีขององค์การการค้าโลกมีพันธกรณีที่ต้องอนุวัติการกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับความตกลงทริปส์ในเรื่องของการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ดังนั้น เมื่ออนุวัติการกฎหมายได้อย่างสอดคล้องกับความตกลงทริปส์แล้ว เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้นยังคงต้องคำนึงถึงวิธีการในทางปฏิบัติด้วย สำหรับการ-use สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ตามความเป็นจริงนั้นมีได้มีเพียงการใช้เป็นชื่อเรียกสินค้าเท่านั้น หากแต่ต้องการใช้ในรูปแบบอื่น เช่น การใช้เป็นเครื่องหมายการค้า ใช้ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ดังนั้น เมื่อกฎหมายไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์การใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในระดับที่เพียงพอต่อการพิสูจน์ถึงการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้นโดยชัดแจ้ง จึงเป็นกรณีซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติเป็นอย่างยิ่ง

4. สรุปปัญหาการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สุราพิสโก (PISCO) สาธารณรัฐเปรูและสาธารณรัฐชิลีในประเทศไทย และข้อเสนอแนะ

กรณีศึกษาเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าสุราพิสโก (PISCO) และ พิสโก ชิลี (PISCO CHILE) นี้ เป็นเพียงกรณีศึกษาเดียวที่มีในประเทศไทยนับตั้งแต่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 รวมทั้งยังไม่เคยปรากฏว่ามีคำพิพากษาฎีกาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มาก่อน จากการศึกษาจากข้อเท็จจริงซึ่งเป็นจริงตามประวัติศาสตร์ของทั้งสาธารณรัฐเปรูและสาธารณรัฐชิลีแล้วพบว่าทั้งสองประเทศต่างมีประวัติศาสตร์ร่วมกันมาอย่างยาวนานตั้งแต่ศตวรรษที่ 16 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ทั้งสองประเทศอยู่ภายใต้การปกครองของจักรวรรดิสเปน และจักรวรรดิสเปนก็เป็นผู้นำอู่นเข้ามาเพาะปลูกและมีการนำวัฒนธรรมในการผลิตไวน์และสุรามาเผยแพร่ในพื้นที่ และในเวลาต่อมาทั้งสองประเทศต่างได้รับเอกราชและได้รับการสถาปนาเป็นสาธารณรัฐชิลี และสาธารณรัฐเปรู โดยทั้งสองประเทศนั้นมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือเป็นอย่างยิ่งที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมโยงกับคำว่า “พิสโก (PISCO)” ซึ่งเป็นชื่อสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ใช้สำหรับสินค้าสุราที่มาขอรับความคุ้มครองในประเทศไทย โดยสาธารณรัฐเปรู

ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พิสโก (PISCO) สำหรับสินค้าสุราในปี พ.ศ. 2548 และสาธารณรัฐชิลีได้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พิสโก (PISCO) ในปี พ.ศ. 2550 และต่อมาแก้ไขคำขอขึ้นทะเบียนเป็น พิสโก ชิลี (PISCO CHILE) โดยพิสโก ชิลีนั้น ยังไม่ได้รับความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในเวลาปัจจุบัน

เมื่อประเทศไทยมีการให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าเฉพาะอย่างที่เหมาะสมหรือพ้องกันกับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้วซึ่งในกรณีนี้คือ พิสโก (PISCO) ที่มีแหล่งกำเนิดในสาธารณรัฐเปรู จึงส่งผลให้การใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสินค้าเฉพาะอย่างที่ขอขึ้นทะเบียนรายหลังต้องระบุแหล่งภูมิศาสตร์และประเทศที่ผลิตสินค้านั้นไว้ท้ายสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ชัดเจน⁵¹ นอกจากนี้ กฎหมายได้มีการกำหนดข้อยกเว้นในเรื่องการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่มีขอบไว้ในมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์⁵² ข้อยกเว้นสำหรับการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์โดยมิชอบนี้เองจึงมาสู่ประเด็นการศึกษาวิจัยนี้ โดยประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พิสโกที่ได้ทำการศึกษาในครั้งนี้นั้นคือ ประเด็นในเรื่องของการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์โดยฉกฉวยประเด็นเรื่องการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ออกเป็น 2 ประเด็นคือ การใช้สืบเนื่องตลอดมาจนถึงวันยื่นขอขึ้นทะเบียนในประเทศไทย⁵³ และการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์โดยมิชอบ⁵⁴

ประเด็นแรก เรื่องการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สำหรับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่มีแหล่งกำเนิดในต่างประเทศ กฎหมายกำหนดให้ผู้ขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ต้องแสดงรายละเอียดว่า สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ประสงค์จะขอรับความคุ้มครองนั้น จะต้องปรากฏหลักฐานโดยชัดแจ้งว่าเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายของประเทศนั้น และมีการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้นสืบเนื่องตลอดมาจนถึงวันยื่นคำขอขึ้นทะเบียนในประเทศไทย ดังนั้น กรณีที่ผู้ขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์จะแสดงรายละเอียดว่าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้นได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายภายในของประเทศที่เป็นแหล่งกำเนิดแห่งสินค้านั้นเป็นเรื่องที่สามารถทำได้โดยง่ายและไม่ก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ แต่สำหรับกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ขอขึ้นทะเบียนต้องพิสูจน์ว่าได้มีการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้นสืบเนื่องตลอดมาจนถึงวันยื่นคำขอขึ้นทะเบียนในประเทศไทยนั้น ผู้ศึกษาเห็นว่า เป็นปัญหาอย่างยิ่งในทางปฏิบัติ เนื่องจากกฎหมายได้มีการกำหนดให้ผู้ขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ต้องพิสูจน์เรื่องการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่นำมาขอขึ้นทะเบียนอย่างสืบเนื่องจนกระทั่งถึงวันยื่นคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในประเทศไทย แต่พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 นั้น ไม่ได้กำหนดนิยามของคำว่า การใช้สืบเนื่องมาจนถึงวันยื่นคำขอในประเทศไทย

⁵¹พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 29.

⁵²พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 28.

⁵³พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 6.

⁵⁴พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546, มาตรา 28.

รวมถึงไม่ได้มีกำหนดว่าจะต้องเป็นการใช้ ณ ที่ใด ใช้โดยลักษณะ รูปแบบ หรือวิธีการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นอย่างไร ทั้งนี้เนื่องจากสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้นล้วนเป็นสินค้าที่มีชื่อเสียงเป็นอย่างมากในแหล่งพื้นที่ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดแห่งสินค้านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของต่างประเทศที่ประสงค์ได้รับความคุ้มครองในประเทศไทยนั้น มีภาระต้องพิสูจน์ถึงการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สืบเนื่องมาจนกระทั่งวันยื่นคำขอในประเทศไทยนั้น เห็นควรให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์หรือแนวทางที่เหมาะสมในทางปฏิบัติด้วย เพราะการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ตามความเป็นจริงนั้นเป็นการใช้ในรูปแบบที่หลากหลายมาก อาทิ ใช้เป็นชื่อสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของสินค้านั้น ใช้เป็นเครื่องหมายการค้าของสินค้านั้น ใช้ชื่อสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้นในการโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้านั้น หรือใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการของผู้ขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เช่น เอกสารแสดงประวัติความเป็นมาของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ บรรจุภัณฑ์ ใบสั่งซื้อ หรือสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้องในทำนองเดียวกัน กรณีดังกล่าวจึงก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ว่าผู้ขอขึ้นทะเบียนต้องพิสูจน์การใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์อย่างไรจึงจะเพียงพอให้รับฟังได้ว่าได้มีการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สืบเนื่องมาจนกระทั่งวันยื่นคำขอในประเทศไทยแล้วอย่างแท้จริง

ประเด็นต่อมาเรื่องการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ตามมาตรา 28 วรรคท้าย ที่ได้วางบทบัญญัติไว้ว่า “การกระทำตามวรรคสองมิให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยมิชอบ หากผู้ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้นได้ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ดังกล่าวเป็นระยะเวลาสิบปีติดต่อกันก่อนวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2537 หรือโดยสุจริตก่อนวันดังกล่าว” ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในข้างต้นถึงกรณีที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไม่ได้มีบทบัญญัติหรือมีการกำหนดหลักเกณฑ์เรื่องการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไว้โดยชัดแจ้ง ดังนั้น บทบัญญัติตามมาตรา 28 วรรคท้ายนั้น จึงส่งผลให้ผู้ขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไม่อาจมีแนวทางที่แน่ชัดในการปฏิบัติที่ต้องมีการพิสูจน์ว่าต้องเป็นการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ณ ที่ใด ใช้โดยลักษณะ รูปแบบ หรือวิธีการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นอย่างไร โดยการกำหนดบทบัญญัติตามมาตรา 28 วรรคท้ายนี้ เป็นการกำหนดบทบัญญัติให้สอดคล้องตามความตกลงทริปส์ แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติความตกลงทริปส์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้น มีเพียงบทบัญญัติตามข้อ 24.4 ที่กำหนดว่า “Article 24 paragraph 4. Nothing in this Section shall require a Member to prevent continued and similar use of a particular geographical indication of another Member identifying wines or spirits in connection with goods or services by any of its nationals or domiciliaries who have used that geographical indication in a continuous manner with regard to the same or related goods or services in the territory of that Member either (a) for at least 10 years preceding 15 April 1994 or (b) in good faith preceding that date.” ซึ่งจากบทบัญญัติดังกล่าวนี้ ไม่อาจตีความได้โดยชัดแจ้งว่าการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ทั้งสองกรณี คือ ในกรณีที่เป็น

การใช้โดยสุจริตก่อนวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2537 และกรณีใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นระยะเวลาสิบปีติดต่อกันก่อนวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2537 นั้น ต้องเป็นการใช้ในกรณีใด และใช้ ณ ที่แห่งใด ซึ่งกรณีนี้ผู้ศึกษาเห็นว่า การที่กฎหมายจะกำหนดให้สิทธิหรือจำกัดสิทธิแก่บุคคลใดนั้น ควรจะมีบทบัญญัติโดยชัดแจ้งเพื่อไม่ก่อให้เกิดกรณีพิพาทระหว่างปัจเจกบุคคล รวมทั้งไม่ก่อให้เกิดปัญหาในการให้ความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์อีกด้วย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัยสรุปได้เป็นแนวทางการยกระดับกฎหมายคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทย ในขณะเดียวกันสอดคล้องกับกรอบกติกาขององค์การการค้าโลก โดยเฉพาะความตกลงทริปส์ ข้อเสนอแนะดังกล่าวยังสอดคล้องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในบทที่ 1 โดยสรุปได้เป็น 3 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1) ภายใต้ระบบกฎหมายคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทย เห็นควรว่าควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่แน่นอนเกี่ยวกับการใช้สืบเนื่องมาจนถึงวันยื่นคำขอขึ้นทะเบียนในประเทศไทย

2) ประเทศไทยควรมีการกำหนดว่าจะต้องเป็นการใช้ในรูปแบบหรือลักษณะใดถึงขนาดที่จะพิจารณาได้ว่าเพียงพอต่อการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในประเทศไทย ทั้งนี้ รายละเอียดและหลักเกณฑ์ดังกล่าวควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมต่อไป และอยู่นอกเหนือขอบเขตการศึกษาของการศึกษาวิจัยนี้

3) ปัญหาสำคัญของการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์สุราพิสโกในประเทศไทย เกิดจากปัญหาการตีความบทบัญญัติกฎหมายดังที่ได้วิเคราะห์ข้างต้น ทั้งนี้ เห็นควรเสนอให้มีการวางแนวปฏิบัติหรือแนวทางการตีความเพื่อให้เป็นแนวปฏิบัติในการพิจารณาเกี่ยวกับการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มาเป็นระยะเวลา 10 ปี ติดต่อกันก่อนวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2537 หรือเป็นการใช้โดยสุจริตก่อนวันดังกล่าวตามมาตรา 28 วรรคท้าย

บรรณานุกรม

ศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาและบ่มเพาะวิสาหกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. **สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications: GI)** [Online]. Available URL: http://tuipi.tu.ac.th/tuip_06.php, 2565 (ตุลาคม, 28).

Lertdhamtewe, Pawarit “The Protection of Geographical Indications in Thailand.” **The Journal of World Intellectual Property** 17, 4 (August 2014): 114-128.

พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546.

กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดรายชื่อประเภทสินค้าเฉพาะอย่างและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เหมือนหรือพ้องกัน พ.ศ. 2547.

กฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขอขึ้นทะเบียน การประกาศโฆษณาการคัดค้าน และการโต้แย้งคำคัดค้าน การขึ้นทะเบียน การอุทธรณ์ และการแก้ไขหรือเพิกถอนทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2547.

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่องการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ PISCO (พิสโก)

คำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เลขที่ 0001.

คำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เลขที่ 50200030.

คำวินิจฉัยนายทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ คำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เลขที่ 50200030.

ประกาศโฆษณาขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พิสโก ชิลี (PISCO CHILE).

ประกาศโฆษณาการรับขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ PISCO CHILE (พิสโก ชิลี) คำขอเลขที่ 5200030.

Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights in Marrakesh Agreement Establishing the World Trade Organization, opened for signature 14 April 1994, 1869 UNTS 229 (entered into force 1 January 1995) annex 1C (“TRIPS Agreement”).

Marrakesh Agreement Establishing the World Trade Organization, opened for signature 15 April 1994, 190 UNTS 2 (entered into force 1 January 1995) (“WTO Agreement”).